

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 100. ÉVFOLYAMA

XIV. ÉVFOLYAM 5. SZÁM 193—240. OLD. 1965. MÁJUS

TARTALOM

<i>Dr. Káldy József</i> : Dr. Sébor János 1890—1965	193
<i>Dr. Sali Emil</i> : Az állami erdőgazdaságok termelésének szerkezetében bekövetkezett változások	196
<i>Jakóts László</i> : A felújítógázokról	202
<i>Simon Miklós</i> : Homoki termőhelytípusok kiegyenlítése mélyfúrásos plantázssokkal	210
<i>Kozma Ferenc</i> : Tapasztalatok az 1961 évi VII. tv. végrehajtása során	217
<i>Hiller István</i> : Adatok a magyar erdészeti kísérletügy fejlődéséhez az első világháborúig	220
<i>Visy Géza</i> : A nemesnyárák gyökérvizsgálata	224
<i>Jérome René</i> : Egyetemi tudományos ülészak Sopronban	230
<i>Fejér István</i> : A Szentendrei-sziget erdőművelési feladatai	232
Hozzászólások az optimális vágásérettiségi kor kérdéséhez (<i>Király László, Reményfy László</i>)	233

Irodalmi szemle :

Titun ua. : Flora Europaea I. (<i>dr. Papp L.</i>)	236
Hattemer—Hinkelmann—Maschnig : Feketenyár hibridekkel végzett szabadföldi kísérletek első eredményei (<i>dr. Babos I.</i>)	237
Erdőfelújítások karácsonyfával (<i>dr. Keresztesi B.</i>)	238
Füstgázok okozta erdőkárosítások szakértőinek IV. konferenciája (<i>Jérome R.</i>)	239

Címkép : A Kiskunsági Áll. Erdőgazdaság függesztett csemeteültetőgépe (Fotó : ERTI, Michalovszky I. felv.)

Hátlapon : Horváth László mélyszántásos fenyőültetési módszere (Kiskunsági Áll. Erdőgazdaság bugaci erdészete — Fotó : ERTI, Jérome R. felv.)

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Д-р Й. Калди И.</i> : Д-р Янош ШЕБОР 1891—1965 гг.	193
<i>Е. Щали б-р</i> : Изменения в структуре производства гасударственици лесних хозяйств	196
<i>Л. Якоц</i> : О естественном возобновлении наших лесов	202
<i>М. Шимон</i> : Уравнение песчаных местопроизрастаний при помощи плантажей с глубоким бурением	210
<i>Ф. Козма</i> : Результаты выполнения VII. Закона о лесе от 1961 года	217
<i>И. Хиллер</i> : Данные о развитии венгерского лесного опытного дела до первой мировой войны	220
<i>Г. Виши</i> : Исследование корней благородных тополей	224
<i>Р. Жером</i> : Научное заседание Университета в Шопроне	230
Выступления по вопросам оптимального возраста спелости к рубке.	233
Обзор специальной литературы.	236

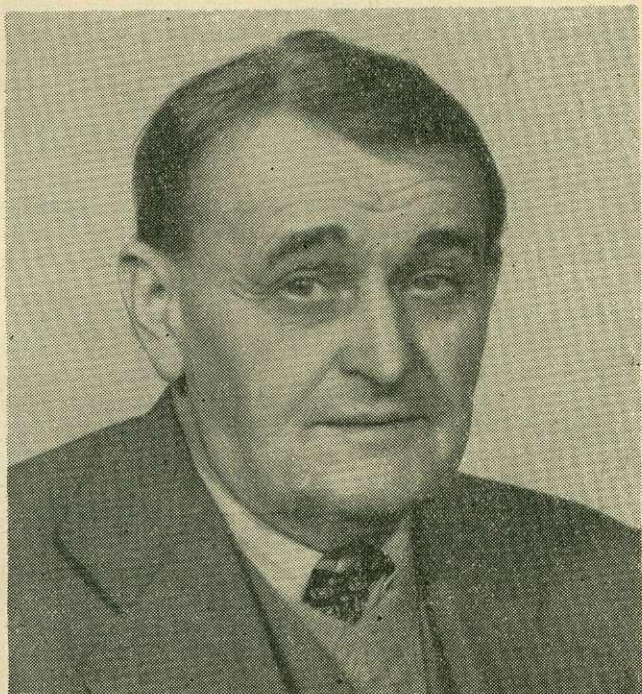
INHALTSVERZEICHNIS

<i>Dr. Káldy J.</i> : Dr. János Sébor 1891—1965	193
<i>Dr. Sali E.</i> : Strukturelle Umwandlungen der Erzeugung in ungarischen Forstwirtschaft	196
<i>Jakóts L.</i> : Von der Naturverjüngung	202
<i>Simon M.</i> : Der Ausgleich von Sandstandortstypen durch Tiefbohrungsplantagen	210
<i>Kozma F.</i> : Erfahrungen beim Vollzug des Gesetzes Nr. VII/1961.	217
<i>Hiller I.</i> : Beiträge zur Geschichte der Entwicklung des ungarischen forstlichen Versuchswesens bis zum ersten Weltkrieg	220
<i>Visy G.</i> : Wurzeluntersuchungen an Wirtschaftspappel	224
<i>Jérome R.</i> : Wissenschaftliche Tagung an der Universität zu Sopron	230
Diskussionsbeiträge zur Frage des optimalen Hiebsreifealters	233

A lapban megjelent tanulmányok szerzői:

Fejér István erdőmérnök, Pilisi Áll. Erdőgazdaság, Szentendre — *Hiller István* erdőmérnök, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron — *Jakóts László* főosztályvezető h., OEF, Budapest. — *Jérome René* erdőmérnök, OEF, Budapest. — *dr. Káldy József* egyetemi tanár, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron. — *Király László*, erdőrendezési fejlesztési csoport vezetője, OEF, Budapest. — *Kozma Ferenc* erdőmérnök, erdőrendezés, Kaposvár. — *Reményfy László* erdőmérnök, Mátrai Áll. Erdőgazdaság, Parádfürdő. — *Dr. Sali Emil*, az OEF vezetőjének helyettese, Budapest. — *Simon Miklós* erdőmérnök, Dunaártéri Áll. Erdőgazdaság, Baja. — *Visy Géza* erdőmérnök, Vértesi Áll. Erdőgazdaság, Oroszlány.

Dr. Sėbor János
1890–1965

Nagy veszteség erte a magyar mőszaki életet február 26-án, meghalt dr. h. c. dr. Sėbor János egyetemi tanár. Vėgső tiszteletadásképpen hadd idézzem őt, mint embert, mint pedagógust és mint tudóst.

Sėbor János 1890-ben született Facskó községben Trencsén megyében. Édesapja főerdész volt, édesanyja is erdész családból származott. Elemi iskoláit a Gėmőr megyei Barkán, középiskoláit a zentai főgimnáziumban végezte, 1909-ben tett érettségit. 1909-ben iratkozott a Bányászati és Erdészeti Főiskola Erdőmérnöki Osztályára, 1913-ban záradékolt. 1913 októberében kezdte meg az államerdészetnél szolgálatát. Előbb Orsován, majd Lugoson kapott beosztást, ahol birtokrendezési, földmérési és üzemrendezési munkákat végzett. 1915-ben tett erdőmérnöki államvizsgát kitüntetéssel. A lugosi erdőigazgatóság építésvezetőségén teljesített szolgálata alatt mintegy 11 km hosszú erdei vasutat tervezett és épített. Besztercebányára kerülve a kisgaram-rezsőparti és a kisgaram-cserpataki összesen kb. 20 km. hosszú erdei vasutat építette. 1917-ben Bustyaházára került és ott építésvezetői munkakörben dolgozott. 1918-ban áthelyezték Selmecbányára, onnan Budapestre, majd Sopronba került a Főiskola áthelyezésével. 1922 januárjától ideiglenesen megbízzák a Földméréstani Tanszék vezetésével, majd Jankó Sándor halálával 1923 júliusában végleges megbízást kap. 1923 óta vezette önállóan ezt a tanszékot, 42 esztendőn keresztül. Az 1925–1927. tanévben lehallgatja a bécsi műegyetemen a földmérnöki szakot és 1931-ben államvizsgát tesz, így második oklevelet szerez. Időközben Pannonhalma, Szabadszentkirály, Rőjtők, Erdősokonya, Rábakecöl stb. községek határában készít térképeket az erdőkről. Itthon és Ausztriában résztvesz háromszögelési munkákban. 1933-ban irányítja Corum törökországi város felmérési munkáit. 1940–1943-ig a Sportkör tanárelnöke, 1943–44-ben a Bánya-Kohó és Erdőmérnöki Kar dékánja, 1944–45-ben prodékánja. 1947–48. tanévben ismét dékán. 1948–49-ben

a Bánya-Kohó és Erdőmérnöki Kar prodékánja. 1950—51. tanévben az Erdőmérnöki Kar prodékánja és a Földmérőmérnöki Kar megbízott vezetője, egészen 1955 szeptember 1-ig.

1948-ban az Országos Erdészeti Egyesület elnöke.

Kiváló munkája elismeréseképpen egymásután kitüntetésekkel kap, 1951-ben Magyar Népköztársaság Érdemérem arany fokozatával tünteti ki az Elnöki Tanács. 1953-ban a Tudományos Akadémia a műszaki tud. kandidátusa fokozatot ítéli oda számára. 1955-ben először, majd 1963-ban másodszor „Erdőgazdaság kiváló dolgozója”. 1959-ben „Lázár-Deák” emlékéremmel, 1963-ban „Bedő-díjjal” tüntetik ki. 1962-ben Egyetemünk díszdoktorrá avatja.

Sébor Jánost, bár szinte minden kitüntetést megkapott, mint embert mégis a *szerénység jellemezte*. Pályája delelőjén is, a sok tisztelet és megbecsülés ezer megnyilvánulása között is egyszerű, őszinte és igaz ember tudott maradni. Segíteni akart és tudott is mindenkin, aki csak kapcsolatba került vele. Mélységesen emberséges ember volt. Meleg, érző szívvel. Kora ellenére sem volt öreg ember. Modern volt, lépést tartott a fejlődéssel és fiatalosan tudott gondolkodni, dolgozni.

Példát mutatott az emberi helytállásban is. Amikor a német fasiszták és hazai csatlósai az egyetemet 1944-ben ki akarták telepíteni, ellenállt a kiürítési parancsnak, saját életét téve kockára. Így ittmaradt Intézetünk felszereléséből, könyvtárából semmi sem hiányzott, amikor elérkezett a felszabadulás ideje. A maximumot tette, amit ember tenni tudott.

Mint professzor, nemzedékeket tanított meg a munka szeretetére, megbecsülésére, a munkában való igaz helytállásra. Több mint kétezer erdőmérnök és földmérnök vallhatja mesterének, professzorának, akiket Ő tanított meg ténylegesen a mérnöki munkára. És ez szószerint így van, mert Ő a terepen maga tanította meg a mérés mesterségére, tudományára, a műszerekkel való bánásra hallgatóit. Tanítási módszerének eredményeképpen a végzett erdőmérnök-hallgatók a gyakorlati életben felmerülő mindenfajta geodéziai munkát önállóan el tudnak végezni. Ilyen eredményt egyetlen európai egyetem, vagy főiskola sem tud felmutatni. Ez a magyarázata annak, hogy egyetemünkön végzett erdő- és földmérő mérnököket sok népgazdasági munkaterületen alkalmazták szívesen.

Nagyon szerette hivatását és ezt az olthatatlan lángot igyekezett átplántálni mindazokba, akik közelébe kerültek.

Sébor János pedagógus volt tehát, a saját példaadásával nevelt, oktatott, életközben, szinte a hallgatóság kezét fogva. Minden érdekelte, ami az egyetemet, az ifjúságot érintette. Alig volt olyan téma a kari tanácsülésen, vagy más értekezleten, amelyikhez nem mondta volna el véleményét, állásfoglalását. Szenvedélyesen harcolt a Főiskola, majd az Egyetem tekintélyéért, a műszaki oktatás színvonaláért, a technikai tárgyak jelentőségének elismeréséért. A mi szakunknak — tanította — a technika irányában kell fejlődnie, mert a technika korát éljük, technika nélkül nincs fejlődés. Szinte refrénként hangzik állandóan felszólalásaiban a figyelmeztetés: lépést kell tartani a fejlődéssel, nem lehet megállni. Újból és újból hangsúlyozza a mérnöki alapképzés fontosságát, hogy legyen mire építeni a további szaktanulmányok során. Küzdött a hallgatók túl nagy óraszámával való leterhelése ellen, hogy legyen ideje az ifjúságnak olvasni, művelődni. Hangsúlyozta, hogy a szakirodalom tanulmányozására már az egyetemen rá kell szoktatni a hallgatókat. A technika fejlődése magával hozza azt, hogy az irodalmat állandóan forgatni kell. Ha a hallgató az irodalomban tájékozott és hozzászólt az irodalom használatára, sokkal jobban helyt tud állni a gyakorlatban, mert kint a munkahelyén is utána fog

nézni a legújabb eredményeknek, ha valami problémája van, az irodalomban kereshet arra választ, és nem hagyatkozik pusztán memóriájára. Meg kell tanítani a hallgatókat gondolkodni. Nevelni kell az ifjúságot — hangoztatta sokszor, — de ezt a nevelést nagy tapintattal kell végezni, ne vegye észre az ifjúság, hogy mindenáron nevelni akarjuk, mert ez feltétlen ellenkezést vált ki. Azt kell éreznie az ifjúságnak, hogy itt segíteni akarásról és kérdéseik megértéséről van szó. Fontosnak tartotta az oktatók oktatását is. Ezt nem egyszer sürgette. Állandóan tanult ő maga is.

Három tárgyat oktatott: Erdészeti földméréstant, Erdészeti meliorációt és Fotogrammetriát. E tárgyak anyagát Ő alakította ki. Ő adott nekik korszerű tartalmat. Ő ismerte fel hazánkban szinte elsőként a fotogrammetria alkalmazásának fontosságát és több mint 40 éven keresztül ezt a tárgyat is oktatta, a többi hazai egyetemet megelőzve.

Mint tudós, kutatómunkájával jelentősen gazdagította tudományágát. Nem volt mutató tudós, ebben is túl szerény volt, de lankadatlanul és eredményesen dolgozott. Tudományos munkásságának egyik igen jelentős állomása az *Általános geodézia* c. könyv I. és II. kötetének megjelenése volt 1953-ban és 1955-ben. Ebben a műben összegezte élete munkájának eredményeit. Hosszú éveken keresztül az egész ország mérnökifjúsága sok haszonnal tanult ebből a könyvből. Irodalmi munkássága is figyelemreméltó volt. Különösen a vektoriális kiegyenlítéssel, valamint a fotogrammetriának az erdőgazdaság szolgálatába való állításával foglalkozott. Részt vett az Erdészeti Zsebnaptár földméréstani részének megírásában. Sok-sok előadást tartott szabadegyetemeken, különböző továbbképző tanfolyamokon, az erdőgazdaságokban. Számos bizottságban működött közre, irányítva és szolgálva a kutatás, a tudományág fejlődését.

Sébor professzor utolsó szavai között ezt mondta: *Munkámat befejeztem.* Ő ezt valóban elmondhatta, mert élete, munkája teljes egész volt, nem maradt semmi sem félbe. Most az emlékezés, a búcsúzás órájában figyeljünk erre a gazdag és példás életre, ennek az életnek nagy tanulságaira. Legyen elég valamennyiünknek vigasztalásul az, hogy dr. Sébor Jánoséhoz hasonló életek nem hiábavalóak. Úgy őrizzük meg Sébor János emlékezetét mint igaz emberét, mint kiváló pedagógusét és nagyszerű tudósét.

dr. Káldy József

Dr. Sébor János irodalmi munkássága:

Kettősen tájékozott sokszögvonalak kiegyenlítése vektor-analitikus számításokkal. (Erdészeti Kísérletek, 1929. XXXI. kötet.) (Ulbrich társszerzővel.)

A fotogrammetria az erdőgazdaság szolgálatában. (Erdőgazdasági Szemle, 1930. 1., 2. és 3. füzet.)

Újabb rendszerű szabatos távolságmérők. (Erdőgazdasági Szemle, 1931. 1., 2. és 3. füzet.)

Numerische Studien über Auswahl und Ausgleich von Dreiecksketten zwischen gegebenen Basen. (Bányászati és Kohászati közlemények). (Ulbrich társszerzővel.)

Die Aufgabe des unzugänglichen Abstandes (Hansen-Problem) in vektoranalytischer Behandlung. (Festschrift Eduard Dolezal, Wien, 1932.)

A Péterfalvy-féle délszögfelrakó. (Geodéziai Közöny. 1936. 9—10.)

Vektoriális kiegyenlítés. (Erdészeti Lapok, 1937. okt.)

Az 1943-ban megjelent Erdészeti Zsebnaptár Erdészeti Földméréstani része.

A tanszéken meghonosított oktatási-nevelési és kutatási módszeréről. (Agrár. Felsőokt. I. évf. 1. sz. 1952. febr.)

Javítsuk meg az oktató-nevelő munkát. (Felsőoktatási Szemle, I. 7. sz. 1952. szept.)

Általános Geodézia, I. köt. 1953. (Mezőgazdasági Könyvkiadó.)

Általános Geodézia, II. kötet. 1955. (Mezőgazdasági Könyvkiadó.)

A fotogrammetria az erdőgazdaság szolgálatában. (Az Erdő, 1954. 6.)

Untersuchungen über Photogrammetrie. (Acta Technika, 1959.)